

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/160/2018
Identifikačné číslo spisu: 2017200250
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2017200250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: MUDr. V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, K., právne zastúpeného: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, Bratislava, IČO: 47 238 232, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 2840-2/2017-BA z 20. júna 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. septembra 2018, č.k. 45Sa/21/2017-67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 13. septembra 2018, č.k. 45Sa/21/2017-67, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/, e/ a g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 2840-2/2017-BA z 20. júna 2017 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná podľa § 218 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Galanta č. 700-0600001917-GC09/17 z 5. januára 2017, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo 28. februára 2009.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. a/ až f/, § 14 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 1, § 21 ods. 4 písm. b/, § 178 ods. 1 písm. a/ bod I zákona č. 461/2003 Z.z., § 10 ods. 1 až 3, § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z.z.“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd dospel k záveru, že nemožno prisvedčiť názoru žalovanej, že pre vznik, trvanie a zánik povinného sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnnej osobe v povolani lekára postačuje existencia oprávnenia posudzovaného lekára na podnikanie podľa osobitného predpisu, t.j. držba licencie L1A ako jeho oprávnenia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe a zároveň dosiahnutie zdaniteľného príjmu v relevantnom období z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti presahujúci zákonom stanovenú hranicu, a to bez ohľadu na to, z výkonu ktorého oprávnenia na podnikanie, resp. realizáciou ktorého oprávnenia na podnikanie podľa osobitného predpisu sa posudzovaný príjem z podnikania dosiahol. Samotné postavenie, resp. samotný status samostatne zárobkovo činnnej osoby a formálna držba alebo vystavenie povolenia, príp. oprávnenia príslušným orgánom podľa osobitného predpisu na podnikanie alebo na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, samo osebe účasť na povinnom sociálnom poistení tejto osobe nezakladá. Pre účely posúdenia spornej otázky splnenia podmienok vzniku, trvania, príp. zániku povinného sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby je potrebné brať do úvahy predmetné príjmy dosahované na základe viacerých oprávnení na výkon podnikateľskej činnosti samostatne. I keď sa tieto príjmy samostatne zárobkovo činnnej osoby, dosahované v relevantnom období, pre účely určenia vymeriavacieho základu a výpočtu povinného sociálneho poistenia spočítavajú, reálne však musia existovať, musia sa povinnou osobou reálne dosahovať činnosťou realizovanou na základe týchto oprávnení. Preto možno ustáliť, že pokiaľ je lekárom držiteľom licencie L1A potrebnej na výkon samostatnej zdravotníckej praxe u iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti, pre prijatie záveru, že takémuto lekárovi vznikla povinná účasť na sociálnom poistení ako samostatne zárobkovo činnnej osobe, je potrebné ďalej skúmať, či uvedenú licenciu reálne využíval na základe zmluvného vzťahu a v rámci výkonu činnosti pre iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti z takejto činnosti aj dosahoval príjem. V prípade lekárov vykonávajúcich svoje povolanie na základe vydaných príslušných licencií L1A a L1B, účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení nemôže byť posudzovaná len na základe formálnej existencie týchto licencií, hoci pre realizáciu licencie L1B je potrebné povolenie príslušného samosprávneho orgánu na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia - ambulancie.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...) Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/

zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a/ SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobcu (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/105/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalobcu.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.